

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

کتابدار

گروه شغلی

خدمات آموزشی

کد ملی آموزش شغل

۴	۴	۱	۱	۲	۰	۴	۹	۰	۰	۱	۰	۰	۱
ISO-۰۸		سطح مهارت	شناسه گروه	شناسه شغل		شناسه شاپرکی	شناسه شایستگی	نسخه					

۱۶-۰۹-۲۰۲۳

تاریخ تدوین استاندارد : ۱۳۷۸/۵/۱

نام استاندارد: کتابدار

دبیر کمیسیون: ناصر میرزاپور

حروفچین: فلور اسلامیانی

ناشر: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

تیراژ: ۵۰۰

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۷۸

چاپ و صحافی: اداره چاپ و انتشارات مدیریت پژوهش

مفاهیم اصطلاحات بکار برده شده در استاندارد

- ۱- کلمه آشنائی : به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی
- ۲- کلمه شناسائی : به مفهوم داشتن اطلاعات کامل
- ۳- کلمه اصول : به مفهوم مبانی مطالب تئوری
- ۴- کلمه توانائی : به مفهوم قدرت انجام کار

شرایط کارآموزی :

- ۱- حداقل تحصیلات : دیپلم
- ۲- وضعیت جسمانی : متناسب با شغل مربوطه
- ۳- سایر شرایط : نداشتن کورنگی
- ۴- نیاز به پیش نیاز استاندارد مهارت آموزشی درجه ۲ ندارد.

تعریف

کتابدار کسی است که علاوه بر مهارت کارور درجه ۲ رایانه بتواند از عهده مجموعه سازی ، فهرست نویسی رده بندی برگه آرایی کتب و تدوین خط مشی کتابخانه ، نمایه سازی مقالات و متون مختلف ، سرویس دهی به مراجعین کتابخانه و تحويل و تحول کتب و متون گوناگون و حفظ و نگهداری کتابخانه در شرایط مساعد برآید .

۸۰ ساعت	مدت دوره کارآموزی :
۳۶ ساعت	۱- زمان آموزش تئوری :
۳۵ ساعت	۲- زمان آموزش عملی :

«فهرست توانایی های کتابدار»

ردیف	عنوان	صفحه
۱	توانایی مجموعه سازی	۱
۲	توانایی فهرست نویسی	۱
۳	توانایی رده بندی کتب	۳
۴	توانایی برگه آرایی کتب	۳
۵	توانایی آماده سازی کتب	۴
۶	توانایی تدوین خط مشی کتابخانه	۴
۷	توانایی نمایه سازی مقالات	۵
۸	توانایی بکارگیری نرم افزارهای کتابداری	۵
۹	توانایی سرویس دهی به مراجعین	۶
۱۰	توانایی ارایه خدمات مرجع	۶
۱۱	توانایی ارایه خدمات سمعی و بصری	۷
۱۲	توانایی پیشگیری از حوادث و رعایت اصول و نکات ایمنی و حفاظتی و بهداشت کار	۸
۱۳	توانایی برقراری ارتباط با واحدهای مختلف سیستم جاری	۹
۱۴	توانایی اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی	۹

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانائی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل
				تئوری	عملی	
۱	توانایی مجموعه سازی	۱		۱	۳	۱-وسایل کمک آموزشی
۱-۱	آشنایی با منابع تهیه کتاب					۲-کتابخانه
۱-۱-۱	کتابشناسی ملی و تجاری					
۱-۱-۲	کتابنامه های برگزیده					
۱-۱-۳	منابع نقد و بررسی					
۱-۲	آشنایی با واسطه ها (نمایندگان ناشرین)					
۱-۳	شناسایی اصول سفارش کتاب					
۱-۴	شناسایی اصول مجموعه سازی					
۲	توانایی فهرست نویسی					۱-کتب و جزوات
۲-۱	آشنایی با مفهوم فهرست و فهرست نویسی کتاب					۲-داده های کامپیوتر
۲-۲	آشنایی با قواعد جدید فهرست نویسی ISBD					۴-وسایل کمک آموزشی
	description bibliography international standard					۵-برگه های فهرست نویسی
۲-۳	شناسایی اصول فهرست نویسی تحلیلی					۶-اسناد و مدارک
۲-۴	آشنایی با فهرست های موضوعی خاص					

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانائی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل
۲-۴-۱	کتب لاتین و فارسی «سرعنوانهای موضوعی فارسی»				
۲-۴-۲	کتب لاتین تخصصی «فهرست موضوعی کتابخانه کنگره آمریکا» یا «فهرست موضوعی سپرزا»				
۲-۴-۳	کتب فارسی مرجع «سرعنوانهای موضوعی آنها»				
۲-۴-۴	کتب لاتین عمومی و فارسی عمومی				
۲-۵	آشنایی با برگهای فهرست نویسی				
۲-۶	شناسایی اصول تکثیر برگهای تکثیر برگهای فهرست نویسی ، برگهای مستند و فهرست نویسی ، برگهای مستند و ارجاعی				
۲-۷	شناسایی اصول فهرست نویسی موضوعی کتب و متون کتابخانه				
	موضوعی کتب و متون				

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت	
		عملیات کارگاهی	زمان
		تئوری عملی	نام و مشخصات وسایل
۳	توانایی رده بندی کتب	۲	۱- کتابخانه ۲- برگه فهرست ۳- کتاب و جزوات ۴- وسائل کمک آموزشی ۵- فایل
۳-۱	آشنایی با نظمهای طبقه بندی کتب و متون		
۳-۱-۱	دیوی		
۳-۱-۲	ال. سی (Library Congress)		
۳-۱-۳	ان. ال. آم (natinal library midical)		
۳-۲	شناسایی اصول تعیین نشانه مولف	- تعیین نشانه مولف	
۳-۲-۱	جدول کارتر - سن برن		
۳-۲-۲	نشانه مولف فارسی		
۳-۲-۳	نشانه مولف کنگره		
۳-۳	شناسایی اصول رده بندی کتب	- رده بندی کتب	
۴	توانایی برگه آرایی کتب		
۴-۱	آشنایی با برگه آرایی و کاربرد آن	- برگه آرایی حرف به حرف	۱
۴-۲	آشنایی اصول برگه آرایی کلمه به کلمه	- برگه آرایی کلمه به کلمه	
۴-۳	آشنایی اصول برگه آرایی کتب	- برگه آرایی کتب	

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانائی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل
				تئوری عملی	تئوری عملی	
۵	توانایی آماده سازی کتب			۱	۲	۱-کتاب ۲-کتابخانه
۵-۱	آشنایی با برگه گردش کتاب					
۵-۲	آشنایی با جیب کتاب و کاربردان					
۵-۳	آشنایی با برگه سرسید و کاربردان					
۵-۴	آشنایی با برگه خواننده و کاربردان					
۵-۵	آشنایی با تهیه برچسب و نحوه					
۵-۶	مهمور کردن کتاب					
	شناسایی اصول آماده سازی کتب		-آماده سازی کتب			
۶	توانایی تدوین خط مشی کتابخانه			۲	۲	۱-کتابخانه ۲-کتب و متون
۶-۱	آشنایی با رویه اجاري نحوه انجام کار					
۶-۲	شناسایی اصول تدوین خط مشی کتابخانه	تدوین خط مشی کتابخانه	-تدوین خط مشی کتابخانه			

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانائی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل
				تئوری	عملی
۷	توانایی نمایه سازی مقالات			۴	۱- کتابخانه ۲- وسایل کمک آموزشی
۷-۱	آشنایی با شیوه های نمایه سازی و کاربردانها				
۷-۱-۱	نمایه سازی پیش هم آرا				
۷-۱-۲	نمایه سازی پس هم آرا				
۷-۲	شناسایی اصول نمایه سازی مقالات	-نمایه سازی اصول نمایه سازی مقالات			
۸	توانایی بکارگیری نرم افزارهای کتابداری			۳	۱- کامپیوتر ۲- نرم افزار مربوطه ۳- فرآیند کار ۴- وسایل کمک آموزشی
۸-۱	آشنایی با نرم افزارهای کتابداری	-ورود به نرم افزار			
۸-۲	شناسایی اصول ورود به نرم افزار	-کتابداری			
۸-۳	شناسایی اصول بکارگیری نرم افزارهای کتابداری	-وارد کردن اطلاع به کامپیوتر -طبقه بندی کتاب در کامپیوتر -کدگذاری کتاب در کامپیوتر -ثبت تحويل و تحول کتب			

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل	
					تئوری	عملی
۹	توانایی سرویس دهی به مراجعین			۷	۱	۱-کتابخانه
۹-۱	آشنایی با میز امانت					۲-کتاب
۹-۲	شناسایی شیوه های امانت دهی		-امانت دهی کتاب			۳-فرم کتاب
۹-۳	کتب و متون به مراجعین		-سرویس دهی به مراجعین			۴-داده
	شناسایی اصول سرویس دهی به مراجعین					
	مراجعین					
۱۰	توانایی ارایه خدمات مرجع			۴	۱	۱-وسایل کمک آموزشی
۱۰-۱	آشنایی با منابع مرجع					
۱۰-۲	آشنایی با متنون تخصصی و عمومی و سایر منابع ردیف دوم					۲-کتاب و جزوات
۱۰-۳	آشنایی باژورنالها					
۱۰-۴	آشنایی با نحوه آرشنودن متون					
۱۰-۵	شناسایی اصول ارایه خدمات		-ارایه خدمات مرجع			
	مرجع					

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانائی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل
۱۱	توانایی ارایه خدمات سمعی و بصری			۶	
۱۱-۱	آشنایی با سمعی و بصری کتابخانه				۱-وسایل کمک آموزشی
۱۱-۲	آشنایی با تجهیزات سمعی و بصری کتابخانه				۲-کتابخانه
۱۱-۳	شناسایی اصول کار با وسایل سمعی و بصری		-بکارگیری وسایل		
۱۱-۴	آشنایی با فهرست نویسی سمعی و بصری		-سمعی و بصری		
۱۱-۵	آشنایی با طبقه‌بندهای سمعی و بصری		-فهرست نویسی مواد		
۱۱-۶	آشنایی با آرشیونمودن سمعی و بصری		-طبقه‌بندهای مواد		
۱۱-۷	شناسایی اصول ارایه خدمات سمعی و بصری		-ارایه خدمت سمعی و بصری		

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانائی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت		عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل
		تئوری	عملی			
۱۲	توانایی پیشگیری از حوادث و رعایت اصول و نکات ایمنی و حفاظتی و بهداشت کار	-پیشگیری از حوادث و رعایت اصول و نکات ایمنی و حفاظتی و بهداشت کار	۲	۷	۱	۱-وسایل کمک آموزشی
۱۲-۱	آشنایی با حوادث شغلی و علل بروز آنها	-آنچه ایمنی و حفاظتی و کاربرد آنها				۲-وسایل کمک های اولیه
۱۲-۲	آشنایی با وسایل ایمنی و حفاظتی	-انجام کمکهای اولیه شناسایی اصول پیشگیری از				۳-وسایل آتش نشانی
۱۲-۳	آشنایی با عوارض جانی و علل بروز آنها و انجام کمک های اولیه	-نجام کمکهای اولیه حوادث و رعایت نکات ایمنی و بهداشت کار				
۱۲-۴	آشنایی با عوارض جانی و علل بروز آنها و آتش نشانی	-آشنایی با آتش سوزی و اصول آتش نشانی				
۱۲-۵	آشنایی با آتش سوزی و اصول آتش نشانی	-آشنایی با آتش سوزی و اصول آتش نشانی				

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

ردیف	عنوان توانائی و مطالب تئوری	استاندارد مهارت	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل	
					تئوری عملی	
۱۳	توانایی برقراری ارتباط با واحدهای مختلف سیستم جاری آشنایی با واحدهای مختلف سیستم جاری	توانایی برقراری ارتباط با واحدهای مختلف سیستم جاری آشنایی با واحدهای مختلف سیستم جاری	۱	۴	۱	۱-وسایل کمک آموزشی
۱۳-۱	آشنایی با واحدهای مختلف سیستم جاری	آشنایی با واحدهای مختلف سیستم جاری				۲-وسایل ارتباطی
۱۳-۲	آشنایی با شبکه و سدهای ارتباطی	آشنایی با وسایل ارتباطی				۳-محیط کار
۱۳-۳	آشنایی با وسایل ارتباطی	شناختی اصول برقراری ارتباط با واحدهای مختلف				
۱۳-۴	شناختی اصول برقراری ارتباط با واحدهای مختلف					
۱۴	توانایی اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی	توانایی اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی	۲	۴۰	۲	۱-قانون کار
۱۴-۱	آشنایی با قانون کار و کاربرد آن	آشنایی با قانون کار و کاربرد آن				
۱۴-۲	آشنایی با مقررات و آیین نامه ها	آشنایی با مقررات و آیین نامه ها				
۱۴-۳	سیستم جاری	سیستم جاری				
۱۴-۴	آشنایی با عوامل موثر محیط کار	آشنایی با عوامل موثر محیط کار				
	شناختی اصول اجرای مقررات و اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی	شناختی اصول اجرای مقررات و اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی				
	آیین نامه های شغلی	آیین نامه های شغلی				

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور